

PAMĚŤ

část II:

Epizodická a sémantická paměť
deklarativní a procedurální paměť
amnézie

mimořádná paměť

Paměť v každodenním životě

autobiografická paměť

očitá svědectví

teorie schémat

EPIZODICKÁ A SÉMANTICKÁ PAMĚŤ

- Tulving 1972
- **epizodická** paměť – ukládání událostí a poznatků o nich, osobní minulost; autoetické vědění
- **sémantická** paměť – fakta, znalosti o světě, významy slov, pravidla...
- doklady z neuropsychologických studií, studie se zobrazovacími technikami

DEKLARATIVNÍ A PROCEDURÁLNÍ PAMĚŤ

- Tulvingův třetí systém dlouhodobé paměti – procedurální
- Cohen a Squire (1980) –
deklarativní vs **nedeklarativní** paměť
  - ▶ deklarativní – explicitní, “vím, že ...” - sémantická a epizodická
  - ▶ nedeklarativní – implicitní; různé typy: procedurální (“vím, jak...”), podmiňování, priming, habituace...

PAMĚŤ V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ

- posun od metafory skladiště k metafoře korespondence
- ekologická validita laboratorních výzkumů
  - reprezentativnost
  - zobecnitelnost
- předmět zkoumání, metoda a prostředí studií

AMNÉZIE

- retrográdní vs anterogádní amnézie

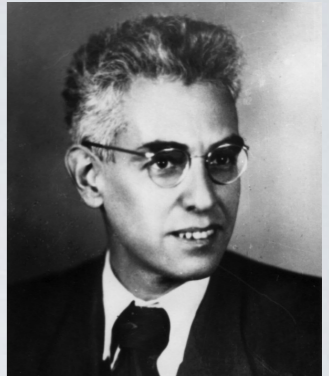

Henry Molaison (1926 - 2008)

- významně častěji postižena deklarativní paměť oproti procedurální
- metodologické problémy u studií amneziků

MIMOŘÁDNÁ PAMĚŤ

- Lurija: Malá kniha o velké paměti (1973)

- mnemonici – někdy vrozené schopnosti, často ale uplatnění strategií

(hyperthymesie: A.J. - dr. James McGaught)

AUTOBIOGRAFICKÁ PAMĚŤ

- paměť' na události vlastního života
- kalendář událostí
- deníkové záznamy
- 3 úrovně autobiografické paměti
  - životní události
  - obecné události
  - vzpomínky vázané k události
- časový faktor
  - infantilní amnézie
  - vzpomínkový boom (dospívání a raná dospělost)

ZÁBLESKOVÉ VZPOMÍNKY

- události, které jsou překvapivé a zvýší úroveň aktivace organismu
- vzpomínky jsou uchovány mnohem detailněji (vztah mezi emocionálností prožitku a živostí vzpomínek)
- zapamatování: zdroje, místa, co subjekt dělal, emocí, následné reakce
- nižší objektivní přesnost vzpomínek
- Časté opakování

OČITÁ SVĚDECTVÍ

- faktory zkreslení
  - konfirmační zkreslení
  - snaha vyhovět tazatelům
  - vliv emočního stavu
  - metoda dotazování
  - uspořádání identifikace pachatele
- základní a rozšířené kognitivní interview
- spolehlivost **svědecké výpovědi** – experimenty Loftusové, Millera a Burnsové (1978)

TEORIE SCHÉMÁT

- Bartlett (1920) – vybavování celých textů
- příběhy, které vyvolávaly konflikt mezi obsahem příběhu a očekáváním zkoumaných osob
- kulturně podmíněné pochopení, očekávání a předchozí znalosti měly vliv na reprodukci
- zapamatování a vybavení ovlivňují **schémata**
  - organizované struktury mentálních reprezentací lidí, objektů, událostí nebo situací pomáhající nám při kognitivních operacích